

KJAK

Teldlar og onnur kt-tøkni í skúlanum

Óansæð hvussu nýggir renniskógvarnir eru, er tað ikki gott at renna hvønn dag – men motión er gott! Á sama hátt er við teldlum og aðrari kt-tøkni: Alt skal nýtast við skili!

Jákup av Skarði
formaður
f. nevndina í KT-
varðafelagnum

Tað er óført, at nakrar kommunur hava figgjarligan móguleika at keypa tøkni, til næmingarnar at nýta í skúlatíð. Tí tá eigur at verða sjálvsagt, at amboðini verða nýtt við skili. Um foreldur lata børnini nýta teldlar, snildtelefonir og teldur, heima, verður nýtslan sjálvsagt meira, men tað kann ikki steðga skúlanýtsluni. Í skúlanum mugu vit læra næmingarnar, at nýta øll amboð við skili, um tað er seymimaskina, høvil, passari ella kt. Vit kunnu ikki loyva okkum at útiloka ávís am-

boð, ið næmingarnir heilt víst fara at nýta seinni, bert tí at ovurnýtsla er skaðilig. Vit skulu nettupp læra næmingarnar at nýta røtt amboð, har tey eru náttúrlig – og tað er ikki náttúrligt at gera alt arbeiði á teldli. Men! Teldlar eru eisini ymskir. Er talan um at nýta teldil til tekst, er móguleiki at velja teldil, ið ikki hevur “bakljós”. Harafturat ber til at dempa ljósið á øðrum teldlum. Fyri at gagnnýta kt sum best, mugu vit standa opin fyri avbjóðingunum. Vit

mugu í størst móguliga figgjarligan mun, taka kt inn. Men vit mugu sjálvsagt gera okkum greitt, hví vit taka kt fram og í hvønn mun vit ynskja at nýta kt. Eg eri fullvísur í, at eingin næmingur í føroyska skúlanum arbeiðir á teldli allan skúladagin alt skúlaárið. Tað kann væl vera at onkur dagur tykist ov merktur av teldlanýtslu, men tá er tað, at vit eiga at eftirmeta arbeiðsgongdina og við opnum sinni at samskifta um, hvørt arbeiðast skal við teldli ella um annað amboð hevði verið

meira náttúrligt. Lærarin fer altíð at standa fyri undirvísingini. Tí er tað alneyðugt, at lærarin kennir seg tryggan í undirvísingini. Hetta hevur við sær, at skulu skúlar taka teldlar inn í undirvísingina, mugu kt-vørðir standa tøkir at vegleiða lærara – og leiðslu – á fullgóðan hátt. Vit skulu ikki ræðast framgongdina innan kt, men vit skulu á skynsaman hátt skipa best móguliga undirvísing í føroyska skúlanum og tí mugu vit gera okkum greitt, í hvønn mun og á

hvønn hátt vit taka ymsu amboðini fram. Samstundis er neyðugt at Mentamálaráðið – saman við Føroya Lærarafelag og KT-varðafelagnum – seta út í kortið útbúgving og eftirútbúgving, at kt-vørðir eru dagførdir! Bert á hendan hátt kunnu kt-vørðir ganga undan, vísa á og slóða fyri hóskaði kt-nýtslu. Við bestu ynskjum um mennandi kt í fólkskúlanum.

Tórshavnar kommunan í ferð við at innføra grovan mismun á borgarum

Marin Katrína
Frýdal
Tjóðveldi

Meirilutin í Tórshavnar býráði vil ikki kennast við tey fólkin, sum í árávis hava staðið á biðilista til ein bústað í kommununi. Enntá, hevur meirilutin í býráðnum samtykt at selja grundøki í friari sølu til hægstbjóðandi. Hetta hóast, at tað er tinglisið á ognina, at bústaðirnir bert kunnu verða seldir til persónar, ið standa á biðilistanum hjá Tórshavnar kommunu til grundstykki og íbúðir. Hetta verður eftir øllum at døma gjørt, tí tað nú er farið at táttá í onkrastaðni hjá býráðsmeirilutanum, og tí skulu nakrar skjótt syftar milliónir hálast inn til at gjara út við aðrastaðni. Sektin á, um trúgv borgarin verður standandi nøkur ár afturat á biðilistanum. Í kjalarvørrinum av hesi

avgerð á seinasta býráðsfundi kom formaðurin í byggi- og býarskipanarnevndini, Tróndur Sigurðsson, við eini sjóforklaring um, at tað er reglugerðin fyri bústaðir, sum er skuldin í hesum. Hann segði millum annað, at skipanin við biðilistanum at fáa grundstykki er heilt burturvið, og tí skal hon broytast. At tað ikki kann vera rætt, at um tú eigur eina ogn í Tórshavnar kommunu, so kanst tú ikki fáa grundstykki frá kommununi. Eisini helt Tróndur Sigurðsson tað vera burturvið, at fólk noyðast at gjalda milliónaupphæddir til privat fyri at fáa eitt heim í Tórshavnar kommunu, tí tey ikki sleppa at byggja nýtt. At tað í reglugerðini stendur, at um tú longu eigur eina ogn, sleppur tú ikki so frægt sum á ein biðilista. Tróndur Sigurðsson sigur, at hetta líkist ongum, og at tað tí er neyðugt at fáa eina nýggja skipan sum skjótast fyri at fáa eina rættvísari skipan. Men her mistekur Tróndur Sigurðsson seg ella fer við ósannindum. Kommunan brýtur egna reglugerð Í 2007 var eitt drúgt arbeiði gjørt fyri at fáa biðilistan rúmligari, og at fáa størri gjøgnumskygni í skipanina. Reglugerðin “Reglur fyri við-

gerð av umsókn og útlutan av fastari ogn til egnan privatan bústað” varð samtykt av býráðnum í 2008, og seinast broytt á býráðsfundi í 2009. Aðalmálið við reglugerðini var at útvega borgarum, sum ynskja tað, móguleikan fyri at fáa tak yvir høvdið. Somuleiðis varð latið upp fyri at fáa fólk undir útbúgving uttanlands til Tórshavnar kommunu at búgva, tá tey flyta heimaftur. Eitt annað høvuðsendamál við reglugerðini var, at tað skal vera lættari hjá borgaranum at síggja á hvørjum plássi, viðkomandi stendur á biðilistanum. Eisini var endamálið at ganga teimum ymsu ynskjunum frá borgarunum á mæti, tí tað er ógvuliga ymiskt, hvørja fasta ogn, borgararnir ynskja at fáa. Tí varð avgjört at býta skipanina upp í trý sløg av ognum, sum eru grundstykki, sambygd hús og íbúð. Aðalreglan í reglugerðini er, at talan skal vera um útlutan av fastari ogn til egnan privatan bústað. Kommunan áleggur teimum byggifyritøkum, sum fáa lendi og loyvi frá kommununi, til at fylgja reglugerðini, men nú fer meirilutin í Tórshavnar býráð sjálvur undir at bróta hesa somu reglugerð. Reglugerðin setti krøv til umsitingina, men hetta varð gjørt, tí vit valdu

at raðfesta nøgdsemið hjá borgaranum, rættvísi og ikki minst gjøgnumskygni. Formaðurin í byggi- og býarskipanarnevndini átti at sett seg eitt sindur betri inn í viðurskiptini, og um ikki annað ómakað sær at lesa reglugerðina, áðrenn hann fer út og finst at henni. Tí sambært reglugerðini ber t.d. til at koma á biðilistan, um tú eigur íbúð og heldur vilt hava grundstykki ella sambygd hús. Eisini ber til at koma á listan til íbúð, um tú eigur grundstykki ella sambygd hús. Reglugerðin lat eisini upp fyri, at borgarar í Tórshavnar kommunu, sum fara av landinum í útbúgvingar- ella arbeiðshavnar kommunu, sleppa á biðilistan. Somuleiðis kunnu aðrir føroyingar uttanlands, sum ikki áður hava búð í Tórshavnar kommunu, koma á biðilistan tvey ár frammanundan, tey hava ætlanir um at flyta heim. Tað harmar meg, at formaðurin í byggi- og býarskipanarnevndini gongur á odda fyri at leggja soleiðis til rættis, at “fólk noyðast at gjalda milliónupphæddir til privat fyri at fáa eitt heim í Tórshavnar kommunu”. Tí, tað er júst hetta, ið er við at henda, nú hann sjálvur – saman við restini av býráðsmeirilutanum – ikki virðir galdandi reglar og ásetingar.

Reglugerðin skal sjálvandi endurskoðast av og á, og allarhelst er tíðin nú komin til, at hetta verður gjørt. Men høvuðsandinum í reglugerðin bagir einki, og er hon tí eins aktuell í dag, sum áður, nevnliga at nøkta tørvin hjá borgarunum fyri at útvega sær tak yvir høvdið. At øll verða viðgjørd eins, og at tað er gjøgnumskygni í, eigur at vera ein sjálvfylgja, og átti eisini at verið góður javnaðarpolitikkur eftir gomlum merki. Tí er biðilistin eisini almennur, og er atkomuligur hjá øllum. Fingu kommunala jørð at spæla sær við Áðrenn reglugerðin varð gjørd, var lítið fantils í, hvussu kommunala jørðin varð umsitin. Hetta var, meðan Fólkaflokkurin og Sambandsflokkurin ráddu fyri borgum. Tí tá kundu byggifyritøkur fáa kommunala jørð fyri avtalaðan og symbolskan prís at spæla sær við, fyri síðani at selja víðari til hægstbjóðandi. Javnaðarflokkurin vil nú eftir øllum brøgdum aftur til hesa skipan, tí við samtyktini hjá meirilutanum – Javnaðarflokkinum, Fólkaflokkinum og Sambandsflokkinum – á seinasta býráðsfundi, hevur meirilutin ikki bara brotið skipanina við biðilistanum og avgjört at selja kommunala jørð, har

tað er tinglýst servituttur á um, at sølan skal verða eftir biðilistanum, men tey hava eisini vanvirt býráðsins egnu reglugerð, sum í fyrsta petti millum annað sigur: “Somuleiðis eru reglurnar galdandi fyri útlutan av føstum ognum frá teimum, sum hava fingið lendi til vega frá Tórshavnar kommunu við tí treyt, at ognir, ið verða bygðar á lendið, verða útlutaðar sambært hesum reglum.” Her má skil aftur fáast á mannagongdina viðvíkjandi biðilistanum og sølu av kommunalari jørð, tí við hesi avgerðini hjá býráðsmeirilutanum verður grovur munur gjørdur á fólki. Slíkt framferðarhátt átti ein kommuna sjálvandi ikki at komið sær at gingið á odda við. Við býráðskvøðu